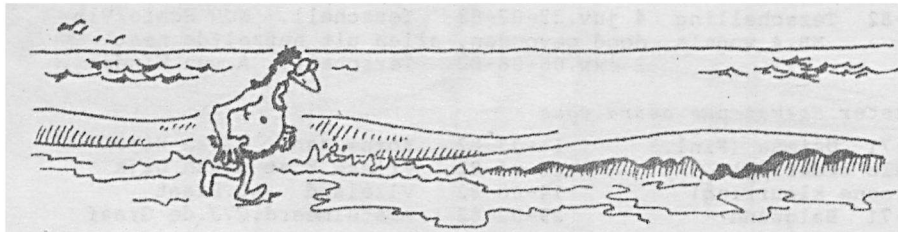

OLIEMELDINGEN OP ZEE EN OP HET STRAND IN 1982.

1. Inleiding.

In navolging op het artikel van vorig jaar over oliemeldingen op zee en op het strand, zal er ook dit jaar weer een overzicht van de oliemeldingen worden gegeven. Voor de totstandkoming van dit artikel wil ik de Directie Noordzee van Rijkswaterstaat (RWS) en alle mensen

die oliemeldingen aan het NSO hebben ingestuurd bedanken.

2.1. Oliemeldingen Rijkswaterstaat.

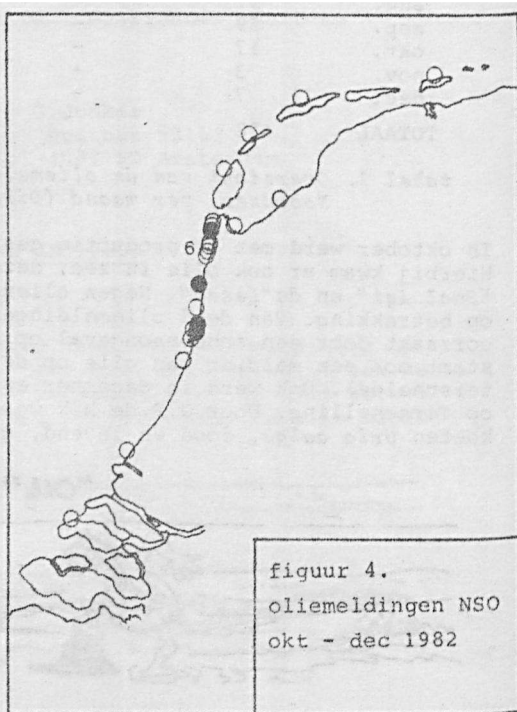
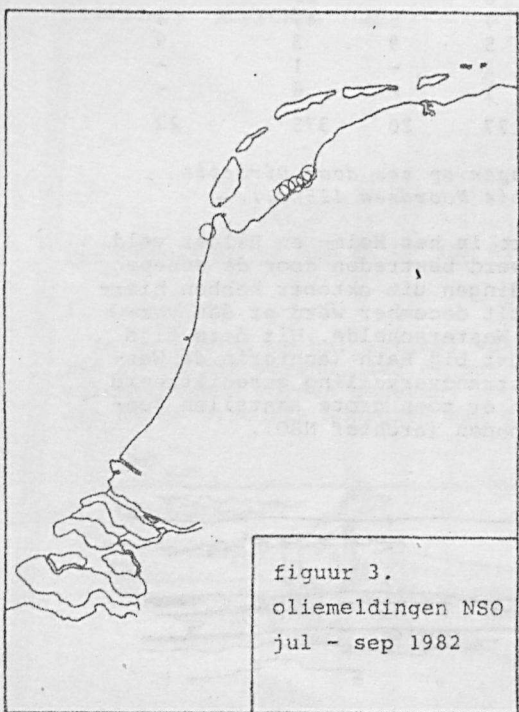
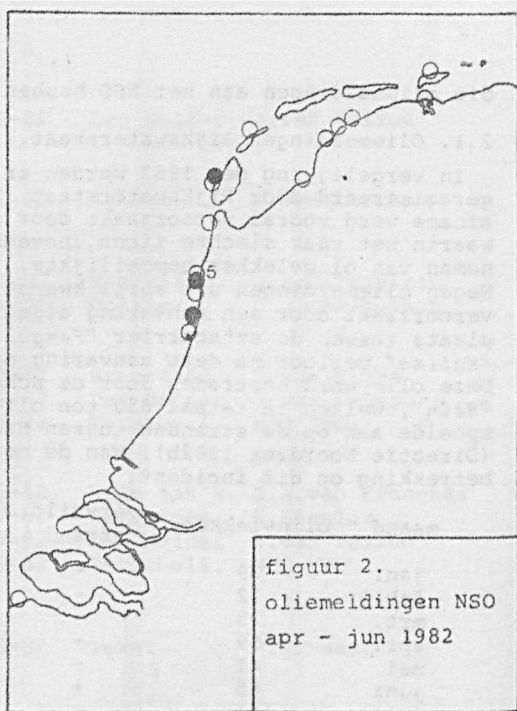
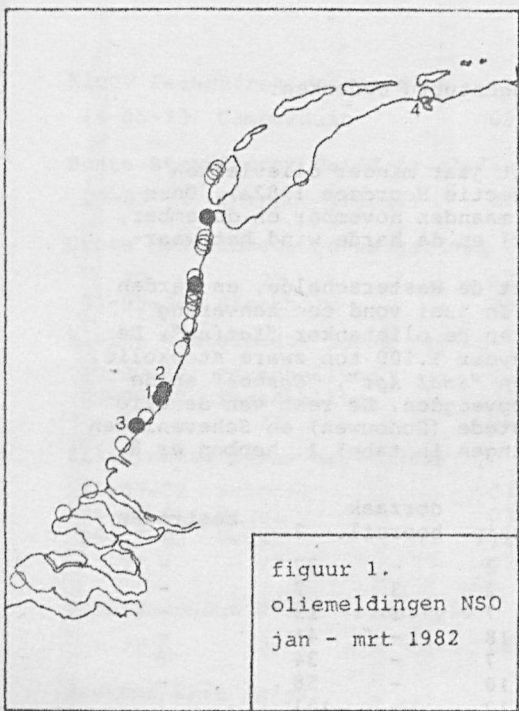
In vergelijking met 1982 werden er dit jaar minder olievlekken geregistreerd door Rijkswaterstaat (Directie Noordzee 1982a). Deze afname werd vooral veroorzaakt door de maanden november en december, waarin het vaak slechte zicht (november) en de harde wind het waarnemen van olievlekken bemoeilijkte. Negen oliemeldingen uit april kwamen uit de Westerschelde, en werden veroorzaakt door een aanvaring aldaar. In juni vond een aanvaring plaats tussen de ertscarrier "Pengall" en de olietanker "Katina". De "Katina" verloor na deze aanvaring ongeveer 1.100 ton zware stookolie. Deze olie werd bestreden door de schepen "Smal Agt", "Cosmos" en de "Hein", welken in totaal 850 ton olie opveegden. De rest van de olie spoelde aan op de stranden tussen Haamstede (Schouwen) en Scheveningen (Directie Noordzee 1982b). Van de meldingen in tabel 1. hebben er 8 betrekking op dit incident.

maand	olievlekken	vervuild strand	schip	oorzaak booreil.	?	bestreden
jan.	39	-	2	-	37	-
feb.	12	-	2	3	7	-
mrt.	25	-	7	3	15	-
apr.	59	-	18	-	41	-
mei	41	-	7	-	34	8
juni	68	+	10	-	58	-
juli	111	-	10	-	101	1
aug.	31	-	6	-	25	-
sep.	59	-	7	5	47	4
okt.	17	-	5	9	3	9
nov.	3	+	2	-	1	-
dec.	7	-	1	-	6	-
TOTAAL	472		77	20	375	22

tabel 1. Overzicht van de oliemeldingen op zee door Directie Noordzee, per maand (Directie Noordzee 1982a.).

In oktober werd met de productie gestart in het Helm- en Helder veld. Hierbij kwam er ook olie in zee, deze werd bestreden door de schepen "Smal Agt" en de "Lesse". Negen oliemeldingen uit oktober hebben hierop betrekking. Van de 7 oliemeldingen uit december werd er één veroorzaakt door een scheepsongeval op de Westerschelde. Uit deze tijd stamt ook een melding van olie op de kust bij Bath (achterin de Westerschelde). Ook werd in december een strandvervuiling geregistreerd op Terschelling. Door G.F. de Hek werden er toen grote aantallen Zee-koeten *Uria aalge*, dood en levend, gevonden (archief NSO).

2.2. Oliemeldingen NSO.

Nadat er maart 1981 een aanvang werd gemaakt met het registreren van olie op het strand door het NSO, werd dit nu in 1982 bij 80 % van de tellingen genoteerd (vgl. in 1981 nog bij >50 % van de tellingen niet.). In tabel 2. is het percentage van de tellingen waarop olie werd gemeld weergegeven. Hierbij werden ook meldingen genoteerd waarbij de oliebevuilding betrekking had op de aanwezigheid van enkele plakken/klonten olie op het traject. In de figuren 1-4. zijn de positieve meldingen in kaart gebracht. De meldingen van 20 maart en 26 april bij Camperduin en de melding van 2 februari bij Callantsoog zijn hierin niet opgenomen omdat het hierbij waarschijnlijk om terugmeldingen ging. Er is onderscheid gemaakt tussen meldingen die betrekking hadden op weinig bevuilding, en meldingen die meer om het lijf hadden. Als criterium is gebruik gemaakt van het feit of er sprake was van een duidelijke bevuilingslijn (●), of dat er af en toe plakken op het strand lagen (○). Hierbij is ook gekeken naar de dichtheid van de bevuilding per m².

maand	-olie		+olie		?olie		gem.traject lengte (km.)
	n.	%	n.	%	n.	%	
jan.	31	58.5	9	17.0	13	24.5	5.8
feb.	44	67.7	9	13.8	12	18.5	8.1
mrt.	21	61.6	9	26.5	4	11.8	5.9
apr.	14	45.2	9	29.0	8	25.8	4.8
mei	13	56.5	7	30.4	3	13.0	7.1
juni	4	44.4	1	11.1	4	44.4	7.3
juli	7	41.2	2	11.8	8	47.1	6.5
aug.	11	64.7	2	11.8	4	23.5	5.4
sep.	14	73.7	1	5.3	4	21.1	6.1
okt.	15	93.8	-	0.0	1	6.3	7.8
nov.	17	77.3	4	18.2	1	4.5	6.7
dec.	21	51.2	17	41.5	3	7.3	8.8
TOTAAL	212	61.1	70	20.2	65	18.7	6.8

tabel 2. *Overzicht van de op het strand geregistreerde olie tijdens tellingen, per maand. De tellingen zijn onderverdeeld naar a) negatieve meldingen (-olie), b) positieve meldingen (+olie) en tellingen waarbij geen opgave werd gedaan van olie op de kust (?olie). In de laatste kolom een overzicht van de gemiddelde trajectlengte per maand (alle gegevens archief NSO).*

In de figuren 1-4. valt het kleine aantal oliemeldingen in de deelgebieden I., II. en V. op. maar dit wordt eerder veroorzaakt door het naar verhouding kleine aantal tellingen dat in deze gebieden werd uitgevoerd, dan door het ontbreken van olie op het strand. In tabel 3. is een overzicht gegeven van het aantal tellingen per deelgebied per kwartaal.

De in de figuren genummerde bollen verdienen een nadere toelichting:

figuren 1-4. Verdeling van de oliemeldingen op de Nederlandse kust per kwartaal in 1982 (archief NSO).

kwartaal	I	II	III	IV	V	VI	TOTAAL
jan-mrt	17	26	56	16	9	27	134
apr-jun	1	-	23	6	5	28	63
jul-sep	2	-	4	8	16	20	50
okt-dec	4	12	28	8	3	25	80
TOTAAL	24	38	111	38	33	100	344

tabel 3. Aantal tellingen per deelgebied per kwartaal (archief NSO).

nr.	datum	plaats	bijzonderheden
1	31 jan	Katwijk	Vervuild strand tot Zandvoort (18 km.). Tussen 29 januari en 3 februari kwamen er negen meldingen binnen, van Goeree tot en met Texel.
2	25 feb	Noordwijk	Zwarte olie. Op 27 februari nog drie meldingen van zwarte olie tussen Egmond en Den Helder.
3	05 mrt	Scheveningen	Zwarte olie op de vloedlijn; op het moment van de telling spoelde nog olie aan.
4	24 mrt	Lauwersoog	Dunne oliefilm, drijvend in de haven. Ook later in het jaar werd hier iets dergelijks gemeld.
5	10 apr	Camperduin	Zwaar vervuild strand, ook nog aanspoelende olie. Op 13 april nog een melding van Texel en op 15 april één van Castricum.
6	18 dec	Callantsoog	Zwarte olie op het strand. Hierna nog twee meldingen op 22 december, waarna er tot het einde van het jaar dagelijks olievervuiling wordt gemeld op tellingen vanaf Schouwen tot op Texel en de Afsluitdijk. Hierbij ging het voornamelijk om verse olie (strokerig, plakkerig). Op 22 december werd er op het strand tussen Egmond en Camperduin veel olie gevonden. Op diezelfde dag werd er door RWS vlak voor de kust van Egmond een olievlak gesignaleerd.

Opvallend is het grote aantal meldingen in december op de Nederlandse stranden. Door RWS werd in deze maand wel een bijzonder klein aantal vlekken geregistreerd. Misschien dat het in 1983 in gebruik genomen vliegtuig betere resultaten zal bereiken.

3. Discussie.

Als de in 2. gepresenteerde gegevens van RWS en het NSO met elkaar worden vergeleken samen met de door het KNMI gepubliceerde gegevens voor de windrichting (KNMI 1982), dan valt op dat er tussen de windrichting (tabel 4.) en de olievondsten op het strand (tabel 2.), ten opzichte van de RWS-meldingen weinig verband lijkt te bestaan. Een mogelijke oorzaak hiervan is, dat RWS alleen olievlekken registreert en geen rondrijvende of zwevende deeltjes olie (olieklontjes) die ontstaan als een vlek uiteen valt. Veel strandvondsten van NSO-tellers lijken betrekking te hebben op juist deze vorm van olie. Regel-

maand	WZW	W	WNW	NNW	N	NNO	som	station
jan.	9	10	1	3	5	3	31	De Kooy (NH)
feb.	3	3	2	1	1	4	14	„
mrt.	14	12	4	2	4	9	45	„
apr.	5	8	15	18	20	6	72	„
mei	14	11	12	4	1	8	50	„
juni	15	11	11	11	7	8	63	„
juli	11	6	6	8	13	18	62	„
aug.	25	18	10	5	1	2	61	„
sep.	10	11	8	2	4	5	40	„
okt.	6	4	7	6	8	3	36	„
nov.	15	14	3	1	1	2	36	„
dec.	16	14	9	4	2	1	46	„

tabel 4. Procentueel voorkomen van aanlandige wind per maand, onderverdeeld naar verschillende sectoren (KNMI 1982).

matig had de melding betrekking op verspreid op het strand liggende olieklonten.

Misschien zal het in de toekomst mogelijk zijn om verbanden te leggen tussen bepaalde olievlekken en vondsten van olieslachtoffers.

4. Referenties.

Directie Noordzee 1982a. Waargenomen olieverontreinigingen Noordzee. Maandelijkse publicatie 1982, nrs. 1-12, Directie Noordzee, Rijkswaterstaat, Rijswijk.

Directie Noordzee 1982b. Bestrijding olieverontreiniging m.s. 'Kattina' op de Noordzee, 7-13 juni 1982. NZ-R-82-23, Directie Noordzee, Rijkswaterstaat, Rijswijk.

KNMI 1982. Maandoverzichten van het weer in Nederland. Jaargang 79, nrs. 1-12. Uitgave nr. 94a., KNMI, De Bilt.

J.E.den Ouden
Diamantstraat 22
Amsterdam